

Heimstätte). Na „kmečki dom“ bi se dolgoviti smeli k večjemu do polovice vrednosti vknjižiti, tedaj bi tudi dote in deleži ne smeli presegati polovične vrednosti. Domosed (Heimstätten-Besitzer) bi moral skrbeti za izrejo nedoraslih bratov in sester in bi to lahko storil, ker bi ne dobil v roke nad glavo zadolženega kmetišča. Ko bi domosedec slabo gospodaril in zapravljaj, postavil bi se mu na željo občine varuh; ko bi pa prišlo do prodaje kmečkega doma, kar bi se le malokedaj zgodilo, ne bi se smel pod polovično vrednost prodati, občina pa bi imela pravico, dom prevzeti za ženo, oziroma vdovo in otroke.

Vlada na Dunaji bode še v tem zasedanju državnemu zboru predložila postavo zastran „kmečkih domov“. Kedar se bo to zgodilo, smemo upati, da se ne samo zabrani huji propad kmečkega stanu, ampak da se mu napravi tak temelj, na katerem si bo spet opomogel in ostal trdni steber državi in našemu slovenskemu narodu.

Dr. J. Vošnjak.

Letošnja vojaška dolžnost štajerskih Slovencev.

Celjski, mariborski in graški šupeljaki neprenehoma upijajo: le Slovencem ne privoščiti jednakopravnosti v šolah, uradih in javnem življenju. Koliko krivico nam toti ljudje delajo, kaže vojaška dolžnost, ki nam se nalaga vsako leto pri naboru novincev. Tukaj pa nihče ne ugovarja izmed ovih dolgojezičnih vozgrivcev zastran jednakopravnosti. Privoščijo nam jo v precej popolnej, zelo nič ukrajšanej meri. Slovenci zadostujemo vojaški dolžnosti. Zato pa tirjamo tudi drugod popolno enakopravnost. Novačenje letošnje za letnike 1864, 1863 in 1862 je razpisano. Naborske komisije osnovane so 4. Prva je za naborni okoliš 27. pešpolka, Leopold kralj Belgijancev, obsegajoči okrajna glavarstva nemška: Hartberg, Weiz, okolico graško, Judenburg, Murau, Leoben, Liezen, Gröbming, Bruck. Ta okoliš ima letos 6883 mož zapisanih, ki so dolžni pred naborsko vojaško komisijo priti. Med temi je pa čez 560 tujcev, zlasti Slovencev.

Drugi naborski okoliš za isti regiment obsega Gradec in nekaj iz okolice, mesto ima 560, okolica 1059 pred komisijo poslati novincev.

Tretja naborska komisija nabira novincev za 47. pešpolk, pl. Beck, to pa a) v nemških glavarstvih: Feldach (1295 novincev), Landsberg (937), Lipnica (850), okrajni Fürstenfeldskem (340), b) v slovensko-nemškem glavarstvu Radgonskem 824 in v okrajni slovensko-nemškem Arveškem (383), in c) v slovenskih glavarstvih: Maribor (1481 novincev je iz okrajev Maribor in sv. Lenart, novačenje vrši se v Mariboru dne 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 12. marca za okraj

Bistriški pa v Slov. Bistrici za 459 novincev dne 15., 17., 18. marca), Ljutomer (548 novincev v okrajih Ljutomerskem in gornjeradgonskem, novačijo v Ljutomeru dne 20., 21., 22. marca), in d) mesto Maribor (80 novincev).

Četrta naborska komisija odkazana je za naborni okoliš čisto slovenskega pešpolka 87. princ Hohenlohe-Schillingsfürst. On obsega sledeča glavarstva: celjsko (1914 novincev, novačijo v Celji dne 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 12. marca), brežiško (726 novincev mora iz sevniškega in brežiškega okraja v Brežice pred komisijo dne 15., 15., 17., 18. marca, iz Kozjanskega pa 508 v Kozje dne 20., 21., 22. marca), ptujsko (za 320 novincev iz rogaškega okraja bode novačenje v Rogaci 24. in 26. marca, za 1536 pa iz ptujskega in ormoškega v Ptuj 28., 29., 31. marca, 1., 2., 3., 4., 5. aprila), konjiški okraj šteje 584 novincev in bo novačenje v Konjicah 7., 8., 9., aprila, slov. graško glavarstvo (za 622 novincev iz slov. graškega in mahrenberškega okraja bo novačenje v Slov. Gradci 15., 16., 17., 18., 19., aprila, za 302 novincev iz šoštanjkega okraja pa v Šoštanji 21., 22. aprila), gornjegrajski okraj šteje 357 novincev in se vrši novačenje v Mozirji 24., 25. aprila. Mesto Celje šteje 43 novincev in vendar hoče to mestece strahovati ves spodnji Štajer.

Vseh novincev štajerskih je v okoliših za regiment Belgier 8448, med temi 560 tujcev, zlasti Slovencev, za regiment Beck 7117, med temi okoli 3000 Slovencev in za sl. regiment princ Hohenlohe 6902. Na Nemce pride toraj eden celi pešpolk in $\frac{1}{2}$ pa tudi na Slovence jeden celi in $\frac{1}{2}$. Vrhu tega imamo še z novinci zalagati kakor Nemci dva lovska bataljona, skoraj sami pa 6. artilerijski regiment. Mnogo nam jih vzamejo tudi k dragoncem, pionirjem i. t. d.

Sploh zadene nas Slovence štajerske na leto nabor povprek 10.000 mož, Nemce pa 12.500. Če pomislimo, da je med Nemci število nesposobnih, kakor skušuje kažejo, zmiraj večje, in če ozir vzamemo, da je Nemcev povprek 750.000 nas pa 450.000 duš, tako si uže zaslužimo kar, zmiraj tirjamo: popolno jednakopravnost s sosedi Nemci v šolah, uradih in javnem življenju.

Gospodarske stvari.

Kako pridemo k dobremu konjskemu plemenu ali rodu.

Zadnja leta začelo je konjerejstvo znatnih dobičkov donati: konje lahko prodavamo in cene so vedno lepše. Konjerejstvo vsled tega napreduje. Na to kaže vedno večje povpraševanje po dobrih žrebcih. Čedalje več kmetovalcev peča se s konjerejstvom. Zato je umest-

no, da začetnikom nekaj iz skušuje posnetih naukov na izbiro ponudimo. Tako bodo vedeli kako jim je postopati, da v začetku ne zabredejo v škodo, ampak pravo zadenejo ter pridejo precej k dobremu konjskemu plemenu ali rodu. Svetujemo pa konjerejem začetnikom, naj tudi marljivo opazujejo in vprašajo starejše, skušane konjereje.

Konjereji so proti drugim živinorejcem veliko na boljšem, ker jim za samce ali starce, to je žrebce, skrbeti ni treba. Za te skrbi država. To se vrši na razni način: ali so po žrebčarskih štacijah nastavljeni „cesarski“ ali državni žrebci, ali se cesarski žrebci zasebnikom v rejo in oskrbovanje dajejo. Posredno podpira vlada konjereje tudi tako, da jim žrebce licencira ali zasebnike konjerejece podpira (subvencionira), da vzdržujejo žrebce.

Čemur se pa konjerejec začetnik ogniti ne more, to je skrb za dobre kobile. Od teh je zavisno vse njegovo konjerejstvo, pa tudi ono celih okolišev in vse dežele. Dobra kobila plemenka je žlahten biser, lep kapital, ki veliko obresti donaša po mladih žrebetih, premijah na razstavah. V 2—3 letih se kapital po 2—3krat dobi nazaj. Kako torej pridemo do dobre kobile plemenke?

Najbolje kaže dobro kobilu iti kupit. Toda to se ne posreči vselej in vsakemu. Lastnik dobre kobile bo jo težko hotel prodati, ali le po jako visokej ceni. In prav ima. Drugače ravna le tisti, ki je lehkomišljenec, ali v sili, ali ki vrednosti svoje kobile niti ne pozna. Arabski konjerejec dobre kobile ne proda. Žali Bog so naši konjerejci veliko bolj mehki proti zapeljivemu denarju, kakor paganski Arabje. Šploh pa od vrliga konjerejca bo dobra kobila vselej težko dobiti ali samo po visokej ceni. Vsled tega navadno konjerejci začetniki kupijo kobile slabše vrednosti in torej uže začetek novemu konjerejstvu ni dobro in srečno nastavljen.

Zato kaže drugo pot krenoti in ta utegne vsakako bolja biti, čeravno je več časa in potrpljenja treba. Nakupijo se namreč mlade žrebice za plemo. Teh je leži dobiti. Konjerejci so pogosto prisiljeni prodati žrebice, ker jim prostora zmanjka. Cena žrebicam navadno ni pretirana. Kupec naprej vidi, kakšno plemo mu utegne zaroditi, ker ima očeta in mater pred seboj. Mogoče je se tudi posvetovati s starejšimi, zvedenimi konjerejci.

Meseca avgusta in prve dni septembra odstavljajo žrebičke. Kder je lepo plemo, ondi se uže poprej pogajajo zastran cene mladim žrebičkam. Zato se moramo tudi uže poprej potruditi in po okolici ogledavati, kde bi mogoče bilo najti lepih žrebic. Preveč goldinarje stiskavati pa ni treba. Tukaj ne gre za nekaj goldinarjev, ampak za stotake in časih tudi za tisučake, za vse bodoče plemo na posestvu.

Na stotine lepih žrebic nam pokupijo taji kupčevalci vsako leto in jih odženejo v tuje dežele, na veliko škodo domačemu konjerejstvu. Dema zaostajajo slabše žrebice, ki polagoma skvarijo vse plemo ali vsaj ovirajo prizadevanja države in konjerejskega društva.

Vsakako pa mora mladi konjerejec takšnih kobil ali žrebic nakupiti, da so primerne žrebceem njegovega konjerejskega okoliša — Zuchtgebiet. — V tem oziru se mnogo greši. Da bi nekaj denarjev prihranili, kupijo kde kako malo, slabotno kobilče ali izdelano kobilu, navadno na Vogerskem, Hrvatskem ali konjskej dražbi, zlasti jim dopadajo zavrženi vojaški konji. Mislijo, da jim za dober zarod uže žlahtni žrebec potrebno dostavi, pa se varajo. Pogosto prihajajo na ta način prave konjske spake na beli dan. Kupci jih ne kupijo, za okolico ne sodijo, ostanejo torej doma in zaplodijo plemo, katerega ne more nihče popraviti ali le z največjimi stroški konjerejskega društva in državne blagajnice. Tam kder redijo noriške konje, dalje v 3. in 5. konjerejskem okoliši zadenemo najčešče na takšne spake, plod krivega križanja plemen. Kazalo bi takšno napačno naskrižno ubrejevanje celó prepovedati, ker je preškodljivo javnim koristim.

V 5. konjerejskem okoliši, zlasti v Savinjskej dolini, nahaja se mnogo in lepih žrebic in kobil. Kdor tedaj želi ondotno plemo ali rod omisliti si, naj se tje potruži in tam nakupi dobrih živalij za plemo. Tisti ki posebno obrajtavajo težke konje noriškega plemena, naj potujejo v gornjo Mursko in Aniško dolino. Tam dobijo, česar želijo.

Bolezen difteritis prihaja večjidel od prehlada in po pitji premrzle vode. Kedar človek na to čuti, da ga grlo boli, precej naj se ugreje in malo spoti. To pa le o pričetku pomaga, pozneje bi ne koristilo. V trdovratnem slučaju naj se vzame za malo žlico belega galuna, na pol glaža vode ali toliko, kolikor se ga voda navzeti hoče. Galun mora biti zdrobljen in je dobro še pridjati od enega jajca malo beljaka, namreč četrti ali peti del. To se zmeša in v mlačnem stanju se grlo izmije trikrat v pol dnevu. Pijača se mora pripraviti, pa ne zadrževati, ampak hitro piti: namreč mlačna voda, kateri se je sladkor pridjal.

Anton Marguč.

Sejmi 1. marca Planina, Vozenica, Wolfsberg v lipniškem okraji, 3. marca Vransko, Rače (konjski sejem), Lučane, Maribor (goveji in konjski sejem), Oplotnica, 4. marcija Vojnik, Ljutomer, 6. marcija Gradec (goveji in konjski sejem, Lagerstrasse blizu klavnice), Radgona, sv. Peter pod sv. gorami, 8. marcija Pilštanj, Videm, Slov. Gradec, 10. marcija nemški Landsberg, Dol, sv. Jurij pod Tabrom, sv. Jedert,

Kapela v brežiškem okraji Gornja Kostrivnica, Orehova ves v brežiškem okraji, Poličane, Strass, Spodnja Folskava.

Dopisi.

Iz Maribora. (Dopisnice — dragonci — znorela, — plesi, — kreisamt, — šulverein, — glavarstvo, — nesramnost.) Tukajšnji Slovenci naj vselej zahtevajo slovenskih poštnih dopisnic, nakaznic. Saj so dobiti, le tirjati je treba in dosledno jih rabiti. Vojakom dragoncem, zvečinoma samim Slovincem, se huda godi, neusmiljeno jih mučijo, časih celo na cesti, da je uže vsemu prebivalstvu preveč. Često slišiš zraven strašno preklinjanje: verfluchter, krainischer Hund itd. — Znorela sta 2 človeka, delavec Inkret je v Dravo skočil pa še rešen bil, ženska iz okolice Mahrenberške pa je obleko s sebe trgala, obadva sta poslana v norišnico. Plesov je bilo letošnji pust 39 in se plačalo za dovoljenja 187 fl. — Novo skladišče v Melji stalo je 158.000 fl. in je vložilo se blaga uže 10.088,234 kilo. — Stari „kreisamt“ hočejo baje prodati pa še ni slišati ali je dr. Schmiderer dolg iz Seidla iztirjal ali ne? Šulvereinski Nagele berači uže v Ameriških novinah denarjev za šulverein. Bolje bilo bi, ko bi sam hotel oditi v Ameriko, v realki ga nebi silno pogrešali. Iz pekarske šulvereinske šole všlo je 17 učencev v Lembah, ker se tukaj več in bolje uči. Hočki g. Onič mora mimo razvanjskega Onnitscha biti pravi slovenski korenjak, ker se ga šulvereinarji toliko bojijo. Zadnjič so jecljali: „dieser ist unser Gegner“. Habt Acht! — V glavarstvu je lani bilo 590 porok, narodilo je se 2864 otrok, 438 nezakonških, umrlo je 2194 ljudij. — Spoštovanega župnika sv. Martinskega je nekdo grdo razžalil v „Marburger-Zeitung“. Kdor v temu listu mešnika žali, ta se lahko nima pritoževati zastran priimka, o katerem dopisun brodi.

Iz Ptujja. (Ptujski okrajni odbor) je sledeče poročilo gledé ravnanja z okrajnim premoženjem od leta 1883 priobčil. A. Dohodki: 1. Od leta 1882 je ostalo gotovine 1188 fl. 62 kr., zaostale okrajne priklade od prejšnjih let 12774 fl. 82 kr., 2. 25% okrajne priklade od leta 1883 26.809 fl., 3. Subvencija ali pripomoček iz deželne zaklade za okrajne ceste 2726 fl. 37 kr., 3. Mitnina od borlskega mosta 3273 fl. 14 kr., 5. različni dohodki 147 fl. 23 kr. Dohodki tedaj znašajo 46.819 fl. 18 kr. B. Tirjatve okrajne blagajnice: 1. Pri ces. kr. davkariji se neizplačanih okrajnih priklad 11.068 fl. 63 kr., 2. pri deležni zalogi neizplačana subvencija 517 fl. 2 kr., Tirjatve okrajne blagajnice znašajo 11.785 fl. 65 kr. C. Izdatki ali stroški: 1. Za okrajne ceste, mostove in za uradne stroške 20.588 fl. 19 kr., 2. Donesek za deželno šolsko zalogo v Gradci 10.297 fl. 50 kr., 3. Sub-

vincija ali denarni pripomoček: a) ptujski mestni občini za gimnazijo 500 fl., b) ptujski mestni občini za obrtniško šolo v gimnaziji 120 fl., c) za druge subvencije 280 fl., skupaj 900 fl., 4. Štipendije za 2 učiteljska pripravnika 250 fl., 5. Za zdravila za okrajne uboge 134 fl. 52 kr., 6. Mestni občini ptujski za šub, po tem različni drugi stroški 733 fl. 51 kr., 7. Dača od borlskega mosta 239 fl. 73 kr., 8. Stroški za zasigurenje obrežja Dravo 89 fl. 19 kr., 9. Za izplačanje dolga za borlski most od leta 1876 dvema upravnikoma 1557 fl. 77 kr. in gospodu Martinu Kaiser-ju 8426 fl. 26 kr., skupaj 9984 fl. 30 kr. Izdatki tedaj znašajo 43.217 fl. 77 kr. D. Dolgovi okrajne blagajnice: 1. Denarni pripomoček ali subvencija ptujski požarni straži 50 fl., 2. Za branje Drave 66 fl. 16 kr., 3. Ostali dolg za borlski most od leta 1876 7400 fl. Dolgovi okrajne blagajnice tedaj znašajo 7516 fl. 16 $\frac{1}{2}$ kr. Če se od izkazanih dohodkov od 46.819 fl. 18 kr., odračunajo izdatki alj stroški od 43.217 fl. 77 $\frac{1}{2}$ kr. Ostane na koncu dembra 1883 gotovine 3601 fl. 41 kr. Ker je tirjatve okrajne blagajnice 11.585 fl. 65 kr., znašajo dolgovi pa samo 7416 fl. 16 $\frac{1}{2}$ kr., še ima blagajnica po izplačanju vseh dolgov za tirjati 4016 fl. 48 $\frac{1}{2}$ kr., kateri znesek se bode za popravljanje borlskega mosta, kder stroški 4700 fl. znašajo, porabil. Z ozirom na to, da se dolgovi za borlski most od leta 1876 in vsi drugi stroški za leto 1884 iz poračunanih dohodkov izplačajo, in z ozirom na to, da so vse okrajne ceste in mostovi v popolnoma dobrem stanu, se mora sigurno upati, da okrajne priklade za leto 1885 ne bodo 13% direktne dače prekoračile; ktemu še pride izvanredna doklada od 7% za šolske stroške, katere se v znesku od 10.298 fl. 50 kr. v mesečnih obrokih v deležno šolsko zalogo v Gradec plačevati morajo.

Iz Celjske okolice. („Nachklänge“ občinske volitye.) Sedem občinskih odbornikov je podpisalo ovadbo in jo vložilo pri državnem pravdnistvu, da je nemška liberalna stranka volila s ponarejenimi in krivičnimi pooblastili. Oho Bezocci! Ovadba se opira na pet izjav tistih žensk, za katere je ta stranka volila in katere odločno izjavljajo, da neso nikoli dale pooblastil omenjeni stranki. Izjave teh petih žensk so pri rekurzu v Gradci. Dragi moj „Kmetiski prijatelj“, „hodie mihi, eras tibi“. In častivredna „Deutsche Wacht“! „Tam leži resnobna bridkost — Dort liegt der bittere Ernst“, — mit dem blamirten Hirtenbrief! „Slov. Nar.“

Iz Ribnice. (Šulverein.) Akoravno smo precej oddaljeni od znanih nemškutarških mest, vendar je tudi k nam veter zanesel nekega agenta šulvereinsega. Ta agent je odpadnik renegat, znani šulvereinski Kdo bi si bil nekdam mislil, da bo ta človek kedaj izdajalec svojega naroda, ker je bil tako vnet za slovensko stvar! Tudi oča mu je priden narodnjak. Bogu bodi potoženo, da se med nami najde še zmiraj dosti narodnih Judežev, toraj tudi prej imenovani šulvereinov zastopnik ni